

СИНЕЛЬНИКІВСЬКА МІСЬКА РАДА
ВОСЬМЕ СКЛИКАННЯ
СОРОК ДЕВ'ЯТА СЕСІЯ
Р І Ш Е Н Н Я

┌
Про Програму соціально -
економічного та культурного
розвитку Синельниківської
міської територіальної
громади на 2026 рік
└

Відповідно до пункту 22 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» міська рада **вирішила**:

1. Затвердити Програму соціально-економічного та культурного розвитку Синельниківської міської територіальної громади на 2026 рік згідно з додатком 1.
2. Затвердити основні показники соціально-економічного розвитку Синельниківської міської територіальної громади згідно з додатком 2.
3. Затвердити перелік об'єктів щодо розподілу асигнувань на фінансування капітальних вкладень згідно з додатком 3.
4. Вважати основним завданням виконавчих органів міської ради, керівників підприємств та організацій міста забезпечення безумовного виконання основних показників програми соціально-економічного та культурного розвитку міста шляхом ефективного використання трудового потенціалу, створення гарантованих економічних та матеріальних умов для підвищення добробуту населення за рахунок розвитку галузей матеріального виробництва, розширення внутрішнього споживчого ринку, посилення соціальної захищеності малозабезпечених верств населення, підтримки малого і середнього бізнесу, створення нових робочих місць та забезпечення продуктивної зайнятості населення.
5. Координацію роботи щодо виконання рішення доручити заступнику міського голови з питань діяльності виконавчих органів міської ради Кравченко В.В.
6. Контроль за виконанням рішення покласти на постійні комісії міської ради за напрямками діяльності.

Міський голова
м. Синельникове
15 грудня 2025 року
№1032-49/VIII

Дмитро ЗРАЖЕВСЬКИЙ

ПРОГРАМА
соціально-економічного та культурного розвитку
Синельниківської міської територіальної громади на 2026 рік

ВСТУП

Програма соціально-економічного розвитку Синельниківської міської територіальної громади на 2026 рік (далі - Програма) розроблена відповідно до вимог Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2027 року, Концепції стратегічного розвитку міста Синельникове та інших міських програм в умовах продовження дії правового режиму воєнного стану в Україні, введеного з 24 лютого 2022 року через військову агресію російської федерації.

Враховуючи виклики сьогодення, на підставі оцінки ресурсного потенціалу міста, тенденцій соціально-економічного розвитку міста Синельникове у 2024-2025 роках, наявних проблем і можливих ризиків у Програмі визначено оперативні цілі та завдання соціальної та економічної політики міської влади на 2026 рік, спрямовані на забезпечення стабільної роботи економіки в умовах воєнного (післявоєнного) періоду, на стабілізацію та відновлення економічного зростання, забезпечення якісного та безпечного середовища життєдіяльності населення м. Синельникове - надання якісних освітніх, медичних, житлово-комунальних послуг, забезпечення виконання зобов'язань соціального характеру, у першу чергу, щодо надання підтримки учасникам бойових дій, ветеранам війни, їх сім'ям, внутрішньо переміщеним особам тощо.

Враховуючи відсутність більшості статистичних показників внаслідок призупинення оприлюднення статистичної інформації через дію Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни», Програма базується на аналізі основних показників соціально-економічного розвитку міста за попередні роки та поточної ситуації у звітному році. У зв'язку з цим процес прогнозування здійснюється в режимі реального часу, з дотриманням вимог Бюджетного кодексу України та чинних законодавчих і нормативно-правових актів.

Програмою визначені цілі та пріоритети Синельниківської міської територіальної громади (далі – громада) на 2026 рік, конкретні завдання та заходи економічного і соціального розвитку громади, прогнозні розрахунки показників соціально-економічного розвитку на 2026 рік, які відображають наміри структурних підрозділів міської ради та виконавчого комітету, а також підприємств, організацій і господарств громади щодо результатів їх діяльності у наступних роках.

Для оцінки повноти та якості реалізації програмних завдань і заходів виконавчим комітетом Синельниківської міської ради здійснюватиметься щоквартальний моніторинг виконання Програми.

I. ОЦІНКА СТАНУ ТА ТЕНДЕНЦІЙ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СИНЕЛЬНИКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Виклики, які постали перед промисловими підприємствами міста через війну в країні, залишаються актуальними і на цей час. Переважна частина промислових підприємств міста працює із суттєвим зменшенням обсягів виробництва та відчуває серйозні складнощі з організацією виробництва та експортом продукції.

Крім того, зазначаємо, що промислові підприємства міста протягом поточного року були вимушені підлаштовуватись під ситуацію, яка відбувається на енергетичному ринку України в частині скорочення або обмеження енергопостачання. Отже, на сьогодні у вкрай важких умовах, з урахуванням певного зниження виробництва промислової продукції, підприємства продовжують працювати та підтримувати як економіку громади, та і держави в цілому, здійснюють значну фінансову підтримку соціальної сфери, забезпечують не тільки сплату податків, а й стабільну заробітну плату та збереження робочих місць мешканцям міста, а також надають можливість працевлаштування внутрішньо переміщеним особам.

На сьогодні офіційної інформації щодо підсумків промислового виробництва у місті після початку війни в Україні немає. Для проведення аналізу та прогнозування економічного розвитку є складність оцінки поточної ситуації, оскільки практично відсутня повна статистична інформація. В умовах обмеженої офіційної статистики, джерелами альтернативної інформації, які використовуються в даних складних умовах, є адміністративні дані за окремими секторами економіки та результати опитування підприємств.

Основні тенденції розвитку економіки в поточному році знайшли своє відображення в структурі та обсягах промислового виробництва. Обсяг виробництва по окремим бюджетоутворюючим підприємствам м. Синельникове в 2025 році за прогнозними розрахунками складатиме 1361,0 млн. грн.

Основна мета промислової політики міста – зростання реальних обсягів виробництва за рахунок підвищення конкурентоспроможності власної продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках, збільшення замовлень на вироблену продукцію, втілення новітніх технологій у процесах виробництва.

Розвиток промисловості міста зазнав значного впливу всіх негативних факторів в економіці. Через повномасштабне вторгнення російської федерації промисловість зазнала руйнівного впливу війни: низка підприємств міста тимчасово припиняла свою діяльність, були порушені ланцюжки логістики та постачання, відбулося падіння виробництва на третину у порівнянні з 2022 роком. Скорочення виробництва в різних секторах промисловості зумовлено зниженням внутрішнього платоспроможного попиту, девальвацією

гривні, перебоями в електропостачанні, зростанням цін на сировину та матеріали, відтоком робітничих ресурсів, особливо для експортоорієнтованих галузей, брак обігових коштів, зниження попиту на їх продукцію, зменшення замовлень.

У 2026 році середньооблікової чисельності штатних працівників на підприємствах, установах та закладах міста прогнозується на рівні з минулим роком – (2025 – 5917 осіб).

Середньомісячна заробітна плата по м. Синельниковому у 2024 році згідно фактичним показникам склала 13 974 грн, до кінця 2025 року цей показник у порівнянні з минулим роком збільшиться на 9% та складатиме 15 371,00 грн.

Фонд оплати праці по місту на кінець 2025 року складатиме 829,6 млн. грн. У 2026 році цей показник планується збільшитись до 912,5 млн. грн.

Протягом 2026 року прогнозується не значне збільшення обсягу товарообороту за рахунок поліпшення фінансового стану торговельних підприємств у зв'язку з підвищення купівельної спроможності населення та попиту населення на придбання домогосподарчих товарів, товарів першої необхідності. Цей показник становитиме 1509,0 млн. грн.

На даний час населення міста обслуговують 286 торговельних об'єктів (126 продовольчих та 160 промислових). Мережа закладів ресторанного господарства налічує 19 об'єктів харчування на 650 посадкових місць.

Вагомий внесок у забезпечення громадян різноманітними товарами та послугами вносить ринкова сфера міста. У місті функціонують 4 підприємства ринкової мережі на 1335 торговельних місць, з них 513 - продовольчих, 822 - непродовольчих.

Повномасштабне російське вторгнення змусило багатьох власників малого та середнього бізнесу змінити звичний темп роботи, місце розташування, а то й взагалі переорієнтуватися. Деякі підприємці тимчасово або назавжди зупинили діяльність, а інші, вимушено переїхавши, підлаштовують свій бізнес під нові виклики.

Протягом 2025 року у місті налічувалось 42 малих підприємств на 10 тис. наявного населення. На кінець поточного року та у 2026 році цей показник очікується на цьому ж рівні.

Значні можливості покращення демографічної ситуації пов'язані з подоланням негативних наслідків старіння населення, зниженням рівня смертності чоловіків працездатного віку шляхом посилення соціально-гігієнічної профілактики та контролю за дотриманням правил безпеки праці, боротьби з алкоголізмом і тютюнопалінням, створенням нових робочих місць, розвитком інженерної інфраструктури міста. Станом на 01.11.2024 у місті Синельниковому народилося 154 особи, померло – 474 особи.

Протягом січня – вересня 2025 року на обліку в Синельниківській філії Дніпропетровського обласного центру зайнятості перебувало 694 особи. Із загальної кількості осіб, які перебувають на обліку, 496 особи мали статус безробітного.

За звітний період працевлаштовано 217 осіб, з них 98 чоловік мали статус безробітного, а 119 осіб обліковувались в центрі зайнятості без статусу безробітного. Рівень працевлаштування зареєстрованих безробітних склав 36%, що більше показника минулого року на 14%.

II. ЦІЛІ ТА ПРІОРИТЕТИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СИНЕЛЬНИКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ У 2026 РОЦІ

Головною метою Програми є забезпечення надійного функціонування інженерно-транспортної, енергетичної, комунальної інфраструктури та соціальної сфери міста в умовах воєнного стану, створення передумов для прискореного післявоєнного економічного та інноваційного розвитку громади, зокрема шляхом створення сприятливих умов для ведення бізнесу та залучення інвестицій, вдосконалення механізмів управління розвитком міста, що стане основою підвищення добробуту, якості та безпеки життєдіяльності населення міста.

Цілі Програми не охоплюють усі аспекти соціально-економічного та культурного розвитку міста. У зв'язку з обмеженістю фінансових ресурсів доцільним вбачається сконцентрувати зусилля на вирішенні завдань, які насамперед спроможні:

- забезпечити економічний і соціальний ефект капіталовкладень у сфері поліпшення комунальної інфраструктури та середовища життєдіяльності мешканців громади, формування за рахунок цього людського потенціалу як ключового чинника сталого економічного розвитку громади;
- створювати загальні сприятливі умови для розвитку підприємницької діяльності, малого та середнього бізнесу, активізувати внутрішні механізми економічного зростання, пов'язані з розбудовою ефективної інфраструктури інвестиційної й інноваційної діяльності;

Такий підхід відповідає принципам і стратегічним цілям політики регіонального розвитку України, що визначені Державною стратегією регіонального розвитку на період до 2027 року.

Відповідно перший блок пріоритетів соціально-економічного розвитку Синельниківської міської територіальної громади у 2026 році передбачає продовження й поглиблення започаткованих реформ і покликаний забезпечити зростання надходжень до бюджету громади, оптимізувати структуру його видатків:

- підвищення ефективності використання земельних ресурсів, упорядкування містобудівної та інвестиційної діяльності шляхом: врегулювання прав власності на землю та нерухомість, завершення процесів розмежування земельного фонду; реалізації принципів відкритості та прозорості в земельних відносинах і містобудівному плануванні, впровадження практики конкурсів (відкритих торгів) на одержання забудовниками прав на інвестиційні проекти (а не земельні ділянки без їх цільового призначення); нарощування інвестиційних пропозицій за рахунок неефективно використовуваних земельних ділянок, об'єктів незавершеного будівництва,

низькорентабельної інфраструктури, що переважно перебуває на бюджетному фінансуванні;

- створення сприятливого інвестиційного та підприємницького клімату: забезпечення рівного доступу до ресурсів міста (землі, приміщень, кредитів тощо), спрощення дозвільної, реєстраційної та інших процедур ведення бізнесу, здійснення їх за принципом «єдиного вікна»; формування сприятливого ділового й інвестиційного клімату за рахунок розвитку державно-приватного партнерства, збільшення пропозицій міської влади щодо якісних перспективних інвестиційних проектів;

- оптимізація управління бюджетними ресурсами: застосування програмно-цільового методу складання та виконання бюджету Синельниківської міської територіальної громади; упорядкування заходів і переліку цільових програм, які реалізуються у місті; встановлення чіткого взаємозв'язку між результатами діяльності і бюджетними коштами, виділеними на їх досягнення; реалізація за рахунок бюджетних коштів проектів зі значним економічним, соціальним ефектом.

Внаслідок їх реалізації очікується збільшення надходжень від плати за землю, а також податкових надходжень у результаті поживавлення ділової активності суб'єктів господарювання і зростання доходів населення.

Це дозволить сконцентрувати ресурси, необхідні для виконання другого блоку пріоритетів, завданнями якого є подолання інфраструктурних обмежень розвитку міста, вирішення першочергових проблем у житлово-комунальному господарстві, соціальній сфері, поліпшення середовища життєдіяльності населення; створення передумов для підвищення конкурентоспроможності міської економіки. Цей блок пріоритетів включає такі напрями:

- створення конкурентного середовища на ринку обслуговування житла, забезпечення беззбитковості функціонування підприємств ЖКГ та технічне переоснащення житлового господарства, залучення населення до управління житловим фондом, розвиток державно-приватного партнерства в системі ЖКГ.

ІІІ. ОСНОВНІ НАПРЯМИ ТА ЗАВДАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СИНЕЛЬНИКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

3.1. Фінансово-бюджетна політика

Основною метою діяльності міської влади у сфері бюджетно-фінансової політики є формування достатніх ресурсів для фінансування пріоритетних напрямів соціально-економічного розвитку міста та підвищення ефективності використання бюджетних коштів.

Завдання та заходи на 2026 рік:

- забезпечення ефективного управління бюджетним процесом;
- здійснення системи моніторингу й оцінювання ефективності бюджетних програм;

- посилення фінансового контролю за цільовим та ефективним використанням бюджетних коштів шляхом проведення контрольно-перевірочних заходів;
- недопущення випадків надання економічно необґрунтованих пільг суб'єктам господарювання міста по сплаті податку на землю;
- проведення системної роботи щодо поліпшення адміністрування податків, розширення податкової бази та недопущення мінімізації або ухилення від сплати податків, зборів і обов'язкових платежів до бюджету міської територіальної громади;
- здійснення заходів щодо забезпечення своєчасної та в належних розмірах сплати фізичними та юридичними особами податків, зборів та обов'язкових платежів до бюджетів усіх рівнів.
- нарощування доходів бюджету міської територіальної громади шляхом активного відновлення роботи підприємств, малого та середнього підприємництва, зростання заробітних плат.

3.2. Інвестиційна політика

Цілями міської влади у сфері реалізації інвестиційної політики є сприяння розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності на території міста, залучення вітчизняних та іноземних інвестицій в економіку міста;

- сприяння підвищенню інвестиційного іміджу міста серед іноземних інвесторів; реалізація конкурентоспроможних інвестиційних проєктів внаслідок прискореного розвитку наукоємних і високотехнологічних секторів промисловості, що спрямовано на подальшу розбудову міста та покращення умов проживання і зростання добробуту мешканців.

Основні завдання та заходи:

- реалізація заходів, спрямованих на зростання обсягів залучених інвестиційних ресурсів та створення сприятливого інвестиційного клімату:
- аналіз стану та тенденцій залучених і зареєстрованих іноземних інвестицій та їх реалізації;
- участь у міжнародних та всеукраїнських конкурсах проєктів та програм розвитку місцевого самоврядування з метою формування та просування позитивного іміджу міста, налагодження контактів з потенційними інвесторами, інформування їх про інвестиційні можливості міста;
- збільшення інвестиційних пропозицій міською владою, територій непрацюючих промислових підприємств, неефективно використовуваних земельних ділянок, проєктів комплексної реконструкції і реновації територій;
- участь у розробці механізму залучення в економіку та розвиток виробничої і невиробничої інфраструктури міста вітчизняних інвестицій, коштів суб'єктів підприємницької діяльності всіх форм власності та кредитних ресурсів;
- постійне оновлення інвестиційного паспорту міста для приваблення інвесторів;
- впровадження та виконання заходів Середньострокового плану пріоритетних публічних інвестицій Синельниківської міської територіальної

громади на 2026-2028 роки спрямованих на забезпечення сталого соціально – економічного розвитку громади, створення сприятливих умов для залучення інвестицій, розвитку інфраструктури та покращення якості життя населення.

Очікувані результати:

- формування позитивного інвестиційного іміджу міської територіальної громади серед міжнародних інвесторів;
- прискорення інвестиційних процесів та відновлення реалізації стратегічних інвестиційних проєктів;
- активізація діяльності суб'єктів інвестиційної діяльності з реалізації інвестиційних проєктів внаслідок "оздоровлення" фінансово-кредитної системи;
- подальший розвиток та поглиблення співпраці міської влади з інвесторами (забудовниками) у напрямку реалізації важливих інфраструктурних проєктів;
- розбудова міської інфраструктури за рахунок реалізації програм та інвестиційних проєктів у сфері транспорту, будівництва, комунального та житлового господарства, екології.

3.3 Закупівля товарів, робіт, послуг за публічні кошти

Головна мета:

Дотримання вимог чинного законодавства при здійсненні процедур закупівель товарів, робіт і послуг за рахунок бюджетних коштів, забезпечення проведення ефективних та прозорих закупівель, створення конкурентного середовища у сфері закупівель, максимальна економія та ефективність, запобігання проявам корупції у цій сфері, розвиток доброчесної конкуренції.

Цілі та пріоритетні напрями діяльності:

- забезпечення виконання норм Закону України «Про публічні закупівлі»;
- прозорість закупівельних процедур з метою запобігання економічних зловживань при здійсненні публічних закупівель та підвищення їх якості;
- відкритість процедур закупівель, забезпечення умов доброчесної конкуренції серед учасників;
- проведення розпорядниками коштів (замовниками) процедур закупівель через електронну систему публічних закупівель «PROZORRO».

Завдання та заходи:

- забезпечення здійснення процедур закупівель товарів, робіт і послуг за рахунок бюджетних коштів відповідно до вимог законодавства про публічні закупівлі;
- здійснення моніторингу процедур закупівель;
- забезпечення доступу до публічної інформації та системного й оперативного оприлюднення інформації з питань організації процедур закупівель на офіційному веб-порталі «PROZORRO».

3.4. Забезпечення ефективного управління комунальним майном територіальної громади міста

Житлово-комунальні служби та підприємства міста повинні демонструвати максимально стабільну й надійну роботу в період дії воєнного стану. У місті проведені підготовку господарства до наступного опалювального

сезону: підготовлені інженерні мережі, враховуючи вимоги безпеки для персоналу.

Надзвичайно важливим завданням для органів місцевої влади на шляху створення та розвитку власної матеріально-фінансової бази місцевого самоврядування є здійснення позитивних перетворень в управлінні майном територіальної громади міста, підвищення ефективності управління та формування, з урахуванням перспектив розвитку, оптимальної в кількісному та якісному вимірах комунальної власності міста.

Відповідно до головної цілі діяльність міської влади у 2025 році буде спрямована на здійснення ефективного управління майном комунальної власності територіальної громади міста для задоволення потреб територіальної громади в отриманні якісних комунально-побутових і соціально-культурних послуг, забезпечення прибуткової діяльності.

Основні завдання та заходи:

- підвищення ефективності управління об'єктами комунальної власності міста;
- реорганізація комунального господарства міста;
- збільшення ресурсної бази бюджету міської територіальної громади за рахунок ефективного використання майна територіальної громади міста;
- зменшення частки бюджетного фінансування в структурі доходів комунальних підприємств та розширення спектру послуг, що надаються на госпрозрахунковій основі;
- забезпечення виконання затверджених показників надходжень до бюджету територіальної громади у 2026 році;
- здійснення контролю за виконанням договорів оренди комунального майна та своєчасними розрахунками орендарів за оренду майна.

Очікувані результати:

- зростання прибутковості підприємств комунальної власності міста;
- збільшення надходжень до бюджету міської територіальної громади від використання майна територіальної громади;
- забезпечення проведення своєчасних розрахунків орендарів за використання об'єктів комунальної власності.

3.5. Регулювання земельних відносин та територіальний розвиток міста

Основною ціллю міської влади є ефективне та раціональне використання територій міста шляхом створення системи землекористування в місті, вдосконалення структури земельного фонду та поліпшення його інвестиційної привабливості, збільшення доходності та забезпечення подальшого розвитку ринку земель із застосуванням конкурентних засад, регулювання забудови міста.

Основні завдання та заходи:

- проведення робіт по нормативно-грошовій оцінці землі;
- розробка планів земельно-господарського устрою на територію кожного району міської територіальної громади, які включатимуть обґрунтування подальшої реалізації на землях громади необхідних обсягів організаційних та інженерно-технічних заходів щодо удосконалення територіальної структури

міста, здійснення земельного обігу, вдосконалення системи справляння плати за землю, організацію раціонального використання земель та їх охорону;

- проведення землепорядних робіт з визначення меж зелених зон і зон зелених насаджень та закріплення цих територій за землекористувачами актами на право постійного користування землею;

- укладання договорів оренди земельних ділянок та приведення їх у відповідність з вимогами законодавства у частині визначення розміру орендної плати за землю.

- створення системи моніторингу використання земельних ділянок, відведених під забудову, вдосконалення обліку та контролю за цільовим використанням земельних ділянок державними органами, підприємствами, установами й організаціями міста Синельникове.

- опрацювання можливостей та механізмів вилучення земельних ділянок, які неефективно використовуються.

Очікувані результати:

- підвищення рівня ефективності використання й охорони земель, удосконалення функціонально-планувальної організації забудови;

- збільшення бюджетних надходжень від здачі в оренду та продажу земельних ділянок;

- залучення зовнішніх інвестицій для реалізації інвестиційних проектів на вільних територіях;

- підвищення якісних характеристик земель внаслідок проведення землезахисних заходів.

3.6. Реформування та розвиток житлово-комунального господарства

Одним із основних завдань міської влади є сприяння переходу комунального господарства міста до стабільного та ефективного функціонування та забезпечення сталого розвитку для задоволення потреб споживачів у комунальних послугах відповідно до встановлених нормативів і стандартів.

У першу чергу бюджетні кошти в 2026 році будуть спрямовані на фінансування найбільш важливих об'єктів комунального господарства, які забезпечують життєдіяльність міста та мають високе соціальне значення.

Основні завдання та заходи:

- виконання заходів, передбачених Програмою реформування та розвитку житлово-комунального господарства міста Синельникового на 2021 - 2027 роки;

- ефективне природокористування, екологічна безпека та охорона навколишнього природного середовища;

- обладнання спортивно-ігрових дитячих майданчиків у місті;

- озеленення міста;

- улаштування безбар'єрного маршруту на території Синельниківської міської територіальної громади;

- будівництво централізованої захисної споруди (укриття) цивільного захисту.

Продовження робіт по:

- ремонту внутрішньобудинкових доріг;

- обслуговуванню і утриманню дитячих ігрових та спортивних майданчиків;
- поточному ремонту доріг та тротуарів міста.

Очікувані результати:

- забезпечення доступності маршрутів для людей з інвалідністю та інших маломобільних груп населення;
- підвищення безпеки та комфортного пересування громадян на об'єктах транспортної інфраструктури громади;
- створення належних умов для тимчасового перебування людей у період небезпеки та зниження ризику людських втрат у разі повітрених тривог чи обстрілів;
- забезпечення належного санітарно-екологічного стану в місті;
- збереження та відтворення зелених насаджень міста.

3.7. Підтримка розвитку підприємництва та покращення бізнес-середовища

Ціллю діяльності міської влади у сфері розвитку підприємництва є створення сприятливих умов для активізації підприємницької діяльності, поліпшення інвестиційного клімату, забезпечення конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва, а також підвищення його ролі у вирішенні завдань прискореного соціально-економічного розвитку міста.

Основні завдання і заходи:

- спрощення процедур ведення бізнесу (започаткування та виходу з бізнесу) та видачі документів дозвільного характеру, підвищення ефективності реалізації державної регуляторної політики:
- удосконалення процесу державної реєстрації суб'єктів господарювання шляхом запровадження електронного документообігу, електронного підпису, електронної черги;
- здійснення контролю за додержанням посадовими особами місцевих дозвільних органів строків розгляду та видачі документів дозвільного характеру;
- затвердження вичерпного переліку документів дозвільного характеру, що видаються на місцевому рівні;
- здійснення прискореного перегляду регуляторних актів, прийнятих на місцевому рівні, та приведення їх у відповідність до положень Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»;
- впровадження ринкових підходів до ресурсного забезпечення суб'єктів підприємництва, удосконалення інфраструктури підтримки підприємництва та інформаційного забезпечення:
- застосування інформаційних технологій, розвиток інтернет - ресурсів з метою забезпечення вільного доступу підприємців до баз даних щодо ресурсів міста;
- організація проведення круглих столів, семінарів, тренінгів з обговорення нагальних питань розвитку підприємництва.

Очікувані результати:

- кількості малих підприємств на рівні 2025 року;

- скорочення часу та зменшення витрат підприємців у процесі отримання документів дозвільного характеру;
- розширення засобів інформування підприємців щодо ресурсного потенціалу міста;
- зростання середньооблікової чисельності зайнятих працівників на малих підприємствах на 1,3% у зв'язку з проведенням відновлювальних робіт.

3.8. Розвиток споживчого ринку та сфери послуг

Головними цілями на споживчому ринку у 2026 році є забезпечення продовольчої безпеки міста, задоволення попиту населення міста на товари, у тому числі першої необхідності, у повному обсязі за доступними цінами та гарантованої якості, формування торговельної інфраструктури з урахуванням відповідних нормативів забезпеченості мешканців об'єктами торгівлі та побуту, розширення доступності соціально значимих послуг побутового обслуговування для малозабезпечених категорій громадян.

Основні завдання та заходи:

- забезпечення продовольчої безпеки міста:
- формування регіональних запасів плодоовочевої продукції для безперебійного забезпечення закладів бюджетної сфери та торговельної мережі міста в зимово-весняний період;
- удосконалення роботи по залученню на споживчий ринок міста товарних ресурсів шляхом проведення загальноміських ярмарків за участі безпосередніх товаровиробників міста (підприємств переробної промисловості та фермерських господарств).
- розвиток мережі закладів торговельного та побутового обслуговування:
- створення мережі магазинів з продажу товарів першої необхідності;
- покращення санітарно-технічного стану будівель та зовнішнього вигляду ринків, підвищення рівня обслуговування покупців і умов праці для торгуючих, залучення до торгівлі безпосередніх виробників сільськогосподарської продукції;
- збільшення кількості «соціальних» торгових місць для продажу громадянами плодоовочевої продукції, вирощеної на власних присадибних ділянках;
- розширення мережі закладів ресторанного господарства, швидкого харчування, кафе, підвищення культури обслуговування;

Очікувані результати:

- збільшення обсягу роздрібного товарообороту на 3-5%;
- збереження досягнутого рівня забезпеченості населення стаціонарними магазинами, підприємствами ресторанного господарства та ринками;
- збільшення товарообороту підприємств торгівлі на 1 особу на 2%;
- зростання обсягів реалізації побутових послуг на 3-5%.

3.9. Адміністративні послуги

Розвиток системи надання адміністративних послуг – один із пріоритетів міської влади як у напрямі підвищення якості життя мешканців громади, так і інвестиційної привабливості міста. В умовах воєнного стану забезпечення доступу мешканців міста до адміністративних послуг є надзвичайно важливим, потребує підвищення відповідальності, оскільки основні групи

адміністративних послуг, такі як реєстрація місця проживання, паспортні послуги, реєстрація майна, бізнесу, актів цивільного стану є затребуваними постійно.

ЦНАП облаштований за сучасними стандартами з урахуванням потреб осіб з інвалідністю, людей літнього віку, родин з дітьми. Адміністратори центрів працюють за Єдиними вимогами (стандартами) до якості надання послуг відвідувачам ЦНАП.

Після введення воєнного стану для зручності мешканців громади здійснено заходи для забезпечення надання адміністративних послуг в умовах, що склалися:

- розроблено алгоритми роботи працівників та надання послуг в різних безпекових ситуаціях, зокрема, під час повітряної тривоги, відключення електропостачання;
- сформовано переліки адміністративних послуг за пріоритетністю та способами подання пакету документів;
- відкритих Wi-Fi зон для вільного під'єднання до інтернету відвідувачів та персоналу центру
- облаштований під'їзд для мало мобільних груп населення.

Питання надання адміністративних послуг населенню посідають дедалі важливіше місце в діяльності виконавчих органів влади та органів місцевого самоврядування. Увага до цього процесу активізувалась останнім часом. Це пов'язано насамперед з наданням різноманітних адміністративних послуг суб'єктам звернення; необхідністю інформаційного забезпечення процедур надання адміністративних послуг та бланками документів для отримання потрібної послуги; підвищенням ефективності діяльності виконавчих органів влади та органів місцевого самоврядування, їх відповідальності за надання якісних послуг населенню.

ЦНАП – це місце, де зібрані найважливіші та найпопулярніші адміністративні послуги серед громадян і представників бізнесу.

Головна філософія таких сервісних інституцій на Дніпропетровщині – це обслуговування заявників за принципом «супермаркету послуг»: максимально доступно, комфортно та результативно.

Дуже важливим для забезпечення комплексного обслуговування суб'єктів звернення з боку органів місцевого самоврядування є впровадження принципу «єдиного вікна», який реалізований в центрі надання адміністративних послуг Синельниківської міської ради. Даний принцип дозволяє підвищити якість взаємодії між адміністраторами, суб'єктами надання адміністративних послуг та суб'єктами звернення. Створення зручних і доступних умов для отримання послуг громадянами сприяє підвищенню рівня та якості життя мешканців громади та є одним із пріоритетних завдань ЦНАП.

Досвід надання послуг громадянам через ЦНАП свідчить про необхідність використання інтернет-ресурсів, спеціалізованого програмного забезпечення з орієнтацією на замовника – отримувача послуги; належного матеріально-технічного забезпечення; оптимізації взаємодії виконавчих органів ради, суб'єктів господарювання та суб'єктів звернення.

Тож ключовими для розвитку сфери надання адміністративних послуг у місті в 2024-2027 роках можна визначити **такі напрями (орієнтири):**

- підвищення якості адміністративних послуг завдяки цифровим сервісам;
- створення зручних і сприятливих умов для отримання адміністративних послуг суб'єктами звернення через ЦНАП;
- здійснення належного матеріально-технічного та організаційного забезпечення діяльності ЦНАП;
- запровадження інноваційних кроків у напрямі підвищення якості обслуговування громадян, вдосконалення існуючих послуг та впровадження нових, переважно електронних, сервісів;
- впровадження інноваційних технологій щодо оптимізації роботи веб-порталу ЦНАП як інструменту розвитку комунікацій у громаді та доступу громадян до адміністративних послуг;
- оновлення та актуалізація інформації про адміністративні послуги на інформаційних ресурсах ЦНАП;
- забезпечення прозорості надання адміністративних послуг шляхом проведення рекламних кампаній та висвітлення діяльності ЦНАП через веб-портали;
- надання паспортних послуг громадянам;
- надання 11 адміністративних послуг з оформлення державних соціальних допомог, які мігровані до програмного комплексу Єдиної інформаційної системи соціальної сфери «ЄІССС».

3.10. Підвищення ефективності системи соціального захисту населення

Цілями міської влади у 2026 році буде активізація соціальної політики захисту населення, вирішення проблемних питань та підтримка внутрішньо переміщених осіб, учасників бойових дій та сімей загиблих Захисників та Захисниць України, наближення якості соціальних послуг до європейського рівня.

Пріоритетами соціальної політики будуть покращення доступності соціальних послуг, насамперед, за рахунок реконструкції діючих об'єктів соціальної інфраструктури, здійснення заходів щодо реальної підтримки і соціального захисту інвалідів загального захворювання, Захисників та Захисниць України, одиноких непрацездатних громадян, сімей з дітьми.

Основні завдання та заходи на 2026 рік:

- розширення переліку соціальних послуг, які надаються мешканцям громади;
- оптимізація надання соціальних послуг, комплексний підхід до розв'язання проблем родин;
- підвищення ефективності використання бюджетних коштів на потреби соціального захисту населення, поліпшення якості соціальних послуг;
- проведення заходів щодо вшанування пам'яті загиблих Захисників та Захисниць України;
- формування та підтримка в актуальному стані реєстру ветеранів міста з метою реалізації міської Програми соціального захисту окремих категорій громадян у м. Синельникове на 2024-2028;

- запровадження Єдиної інформаційної системи соціальної сфери (ЄІССС) на рівні міста для призначення державних соціальних допомог;
- участь у реалізації комплексного проєкту «ЄМалятко», участь в якому дозволяє батькам новонароджених малюків отримати до 10 актуальних послуг за однією заявою;
- забезпечення соціальної реабілітації та максимальної адаптації до суспільного життя осіб з обмеженими фізичними та розумовими можливостями;
- координація роботи щодо забезпечення пристосування середовища життєдіяльності до потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями, забезпечення об'єктів житлового та громадського призначення пристроями вільного (без бар'єрного) доступу (пандусами, спец обладнанням туалетів тощо);
- подальше впровадження соціально – освітнього проєкту «ТитаниUA»;
- створення ветеранського простору.

3.11. Охорона здоров'я

Повномасштабна війна значно вплинула на систему охорони здоров'я.

Збереження здоров'я людей і його максимальних показників, забезпечення якісного, повноцінного життя є одними з найважливіших цілей усієї світової спільноти. Здоров'я громадян є найбільшою цінністю і в нашому місті. Громадське здоров'я стосується заходів, спрямованих як на всю спільноту, так і на індивідуальні потреби кожного. Частина цих заходів орієнтована на зниження ризиків, що формують значний тягар захворюваності та смертності серед населення, та стимулювання факторів, які, навпаки, сприяють зміцненню та збереженню здоров'я.

Основні пріоритети розвитку:

- підвищення рівня якості надання медичної допомоги;
- забезпечення населення якісними і доступними медичними послугами;
- профілактика та раннє виявлення захворювань;
- використання сучасних стандартів лікування;
- формування ефективних мереж медичних послуг, які надаватимуться за Програмою медичних гарантій;
- покращення матеріально-технічної бази та дооснащення закладів охорони здоров'я сучасним медичним обладнанням;
- підвищення рівня захисту працівників та відвідувачів закладів охорони здоров'я у разі виникнення надзвичайної ситуації;
- забезпечення надання своєчасної невідкладної медичної допомоги населенню громади.

Основні завдання та заходи:

- реалізація державної політики у сфері державних фінансових гарантій медичного обслуговування населення за Програмою медичних гарантій в межах договорів між надавачем та НСЗУ;
- подальше запровадження нових підходів до організації роботи закладів охорони здоров'я та їх фінансового забезпечення;

- матеріально-технічне оснащення закладів охорони здоров'я необхідним обладнанням згідно з табелем оснащення та вимог НСЗУ;
- забезпечення епідемічного благополуччя населення шляхом зниження рівня захворюваності на керовані інфекції шляхом широкого застосування імунопрофілактики;
- надання першої медичної допомоги внутрішньо переміщеним особам без укладання декларації;
- забезпечення протиепідемічних заходів у закладах охорони здоров'я у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), грип/ГРВІ;
- забезпечення виконання державних програм і програм громади, спрямованих на поліпшення показників здоров'я населення, стабілізацію ситуації із серцево-судинними захворюваннями, захворюваннями на сахарний діабет, туберкульоз, онкозахворювання, ВІЛ/СНІД, тощо;
- збільшення фінансових надходжень до закладів: додатковими джерелами фінансування можуть бути – благодійна допомога, інвестиційні джерела фінансування, кошти грантів, краудфандинг (колективна співпраця людей, які добровільно об'єднують свої гроші або інші ресурси разом, як правило через Інтернет, щоб підтримати зусилля інших людей або організацій), донорська підтримка, фінансування проєктів з державного фонду регіонального розвитку, євдаумент фонд (цільовий фонд, призначений для використання в некомерційних цілях), надання платних медичних та додаткових послуг, добровільні внески та пожертви, а також інші джерела не заборонені законодавством України;
- підняття ефективності роботи персоналу;
- впровадження сучасних інтерактивних технологій;
- покращення клієнтського сервісу.

3.12. Розвиток сучасної та якісної освіти

Під час дії воєнного стану цілями міської влади в галузі «Освіта» є забезпечення сталості та безперервності освіти, створення безпечних умов для навчання та викладання, відновлення освітньої інфраструктури в найближчому майбутньому.

У подальшому планується забезпечення конституційних гарантій доступності та рівності прав громадян на отримання якісної освіти, поліпшення інтелектуальних і професійно-кваліфікаційних характеристик людського капіталу, підвищення культурного рівня, моралі та світогляду населення.

Пріоритетами на 2026 рік буде поліпшення технічної та методичної бази навчальних закладів, посилення контролю за якістю знань, поліпшення якості шкільної природничо-математичної освіти, підвищення соціального захисту працівників освіти відповідно до положень чинного освітнього законодавства.

Основні завдання та заходи:

- реконструкція комунального закладу освіти «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) комбінованого типу №11 «Дружба» Синельниківської міської ради»;
- поповнення матеріально – технічною базою ліцеї міста (ноутбуки для вчителів);

- забезпечення заходів протипожежного захисту в укриттях закладів освіти та дотримання санітарно-гігієнічних умов;
- забезпечення доступності та безперешкодний доступ до будівель закладів освіти для людей з обмеженими можливостями;
- відновлення та модернізація харчоблоків закладів освіти у відповідності до вимог НАССР;
- поповнення бібліотечних фондів закладів освіти науково-популярною, методичною та іншою літературою;

Соціальний захист учнів:

- забезпечення безкоштовним харчуванням учнів 1 - 11 класів, а також дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та дітей із сімей, які отримують допомогу відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям», дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються у спеціальних та інклюзивних класах, групах, дітей із сімей внутрішньопереміщених осіб, діти із сімей загиблих учасників антитерористичної операції/операції об'єднаних сил, Захисників та Захисниць України.

Очікувані результати:

- стабільність функціонування освітньої галузі громади;
- поліпшення якості та доступності освітніх послуг, впровадження нових методик освіти;
- ефективне дистанційне навчання;
- подальший розвиток інклюзивної освіти;
- сучасна матеріально-технічна база закладів освіти;
- безперешкодний доступ та можливість відвідування заклади освіти людям з обмеженими можливостями;
- використання новітніх технологічних процесів приготування, покращення організації харчування та різноманітне меню у закладах освіти;
- збільшення кількості працюючих груп у дошкільних навчальних закладах, зростання рівня охоплення дітей дошкільною освітою до 100%;
- забезпечення безкоштовним харчуванням учнів 1-11 класів, а також учнів 1 — 11 класів із числа дітей пільгових категорій.

3.13. Задоволення культурних потреб, охорона культурної спадщини

Під час війни креативні індустрії зазнали відтоку талантів, скорочення фінансування, зниження попиту на культурні продукти та послуги, негативних наслідків розірваних ланцюгів постачання. Кошти міського бюджету, які в мирний час виділялися на культуру, в умовах воєнного стану, використовувались у не повному обсязі. Водночас креативні індустрії мають шанс стати двигуном відновлення України після війни. Частина підприємців продовжує працювати, експортуючи креативний продукт і підтримуючи економіку держави. Креативні фахівці організували безліч волонтерських ініціатив, допомагають армії, мирному населенню на звільнених від окупації територіях, вимушеним переселенцям.

Цілями міської влади у 2026 році є підвищення гармонійного культурного та духовного розвитку людини, збереження культурної спадщини та адаптація її до сучасних потреб суспільного життя, становлення індустрії культури, розваг і туризму.

Пріоритетами політики міської влади у сфері культури у 2026 році будуть продовження роботи на пам'ятках історії та культури; забезпечення доступності закладів культури, насамперед для дітей та юнацтва; створення передумов для повноцінного використання культурно-туристичного потенціалу, проведення заходів щодо міських та державних свят.

Основні завдання та заходи:

- зміцнення матеріально-технічної бази культурних закладів;
- проведення інформаційно-агітаційної роботи щодо залучення населення до регулярної культурно-мистецької діяльності, підвищення рівня охоплення дітей, підлітків, молоді різними видами послуг завдяки розвитку молодіжних центрів дозвілля, мережі початкових спеціалізованих, мистецьких навчальних закладів (художніх, хореографічних, театральних тощо).

- оновлення матеріально-технічної бази парків, зон відпочинку, організація та проведення фестивалів, концертів, конкурсів та інших культурно-мистецьких заходів.

- удосконалення структури естетичного виховання, забезпечення вільного, творчого, інтелектуального, духовного розвитку дітей та молоді.

Очікувані результати:

- збереження та примноження культурно-мистецьких надбань, популяризація творчості українських митців та колективів;

- відродження та подальший розвиток традиційних народних ремесел та аматорського мистецтва;

- підвищення якості організації та проведення міських свят та інших розважальних заходів.

3.14. Розвиток фізичної культури та спорту

Метою діяльності міської влади є створення умов для стабільного розвитку сфери фізичної культури та спорту, максимальне залучення до здорового способу життя всіх категорій населення, тим самим поліпшення здоров'я населення.

Основні завдання та заходи:

- розвиток мережі, оновлення матеріально-технічної й технологічної бази фізкультури та спорту;

- розвиток дитячо-юнацької спортивної школи, забезпечення ефективної навчально-тренувальної роботи.

Вдосконалення спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи:

- проведення традиційних щорічних спортивно-масових заходів;

- проведення заходів з нетрадиційних видів спорту і масових заходів з фізичної культури;

- підвищення рівня охоплення дітей, підлітків та молоді різними видами фізкультури і спорту;

- поліпшення фізкультурно-оздоровчої роботи в трудових колективах, проведення спартакіад, змагань тощо;
- підготовка спортсменів до складу збірних команд міста й України, їх участі в міських, загальнонаціональних і міжнародних спортивних змаганнях;
- створення умов для занять фізичною культурою і спортом людям з обмеженими фізичними можливостями.

Очікувані результати:

- збільшення чисельності представників різних верств населення, в тому числі дітей і підлітків, які займаються різними видами фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи;
- поліпшення умов для розвитку різних видів спорту та фізкультурно-масової й оздоровчої роботи за місцем проживання населення.

3.15. Охорона навколишнього природного середовища.

Екологічна безпека

Основні цілі діяльності міської влади у сфері охорони навколишнього природного середовища - реалізація заходів, які забезпечують збалансоване використання природних ресурсів, їх відновлення та гарантування екологічно безпечного навколишнього середовища для життя та здоров'я населення, зменшення рівня техногенного навантаження на довкілля.

Завдання та заходи:

- запобігання забрудненню навколишнього природного середовища Синельниківської міської територіальної громади;
- покращення стану атмосферного повітря;
- удосконалення системи поводження з відходами;
- впровадження робіт щодо удосконалення мереж стічних вод;
- інвентаризація зелених насаджень, оновлення зелених насаджень на території міста.

Очікувані результати:

- створення безпечного для життя і здоров'я населення довкілля;
- забезпечення збирання, перевезення, безпечної утилізації та захоронення побутових відходів і обмеження їх впливу на навколишнє середовище;
- підвищення ефективності роботи та поліпшення якості мереж стічних вод;
- ліквідація стихійних сміттєзвалищ;
- забезпечення охорони та збереження зелених насаджень, їх утримання в здоровому й упорядкованому стані, покращення зовнішньої привабливості вулиць та місць загального користування.

3.16. Промислова безпека та охорона праці

Головна мета: створення належних безпечних і здорових умов праці на підприємствах, установах і організаціях усіх форм власності, зниження виробничого травматизму та професійних захворювань в місті.

Пріоритет: Забезпечення ефективного організаційно-методичного управління охороною праці на підприємствах міста.

Заходи з реалізації пріоритетів:

- Сприяння проведенню навчання по підвищенню рівня знань посадових осіб та спеціалістів, з питань охорони праці, безпечної життєдіяльності населення;

- Посилення впливу профспілок і роботодавців на зменшення виробничого травматизму та подальше поліпшення умов праці й відпочинку трудящих;

Відповідальні виконавці: керівники підприємств, організацій та установ міста.

- Проведення пропаганди безпечних та нешкідливих умов праці;

Відповідальні виконавці: управління праці та соціального захисту населення міської ради.

- Здійснення моніторингу за проведенням атестації робочих місць із важкими, шкідливими умовами праці та приведенням їх у відповідність до вимог нормативних актів про охорону праці;

Відповідальні виконавці: управління праці та соціального захисту населення міської ради, підприємства, організації та установи усіх форм власності.

- Забезпечення на об'єктах комунальної власності проведення обстеження технічного стану, паспортизації будівель і споруд, що мають ознаки аварійності.

Відповідальні виконавці: Управління житлово-комунального господарства та комунальної власності міської ради.

Відповідно до Закону України «Про охорону праці» та з метою забезпечення в місті реалізації державної політики в галузі охорони праці:

1. Здійснення контролю по недопущенню прийняття неповнолітніх на роботи, що входять до переліку важких робіт та робіт з шкідливими і небезпечними умовами праці.

Відповідальні виконавці: служба у справах дітей Синельниківської міської ради.

2. Надавати методичну допомогу підприємствам, установам, організаціям в проведенні атестації робочих місць за умовами праці.

3. Під час реєстрації колективних договорів передбачити включення до їх змісту положень щодо організації роботи з охорони праці, заходів з охорони праці, що плануються на поточний рік, з обов'язковим зазначенням кошторису витрат. Для підприємств незалежно від форм господарювання, що використовують найману працю, не менше 0,5% від фонду оплати праці за попередній рік, а для суб'єктів господарювання, які утримуються за рахунок бюджетних коштів, - з урахуванням фінансової можливості установ.

4. Внесення до колективних договорів та угод, положень, спрямованих на забезпечення рівних прав і можливостей жінок та чоловіків у трудових відносинах.

5. Відповідальність за виконання заходів покласти на керівників підприємств, установ та організацій, управління праці та соціального захисту населення міської ради.

Очікувані результати: підвищення ефективності управління охороною праці; створення належних безпечних умов праці та поліпшення профілактичної роботи; запобігання нещасним випадкам та забезпечення безпечних умов праці.

Джерела фінансування: кошти відповідальних виконавців у межах затверджених кошторисів.

Міський голова

Дмитро ЗРАЖЕВСЬКИЙ

**Основні показники соціально-економічного розвитку
Синельниківської міської територіальної громади**

Найменування показника	2024 звіт	2025 (затверджено)	2026 (план)
Обсяг реалізованої промислової продукції (товарів і послуг), млн.грн.	1358,0	1361,0	1364,0
Обсяг обороту роздрібної торгівлі, млн.грн.	1280,0	1290,0	1300,0
% до попереднього року	101	101	101
Обсяг прямих іноземних інвестицій накопичувальним підсумком на кінець року, млн. дол. США	15,1	15,3	15,5
Обсяг експорту товарів, млн. дол. США	2,9	3,0	3,1
% до попереднього року	104	104	104
Обсяг імпорту товарів, млн. дол. США	18,8	19,7	20,7
% до попереднього року	105	105	105
Обсяг реалізованих послуг по місту, млн. грн.	93,0	96,0	99,0
Кількість малих підприємств у місті, од.	123	123	123
Кількість зайнятих працівників у малому підприємстві, тис. чол.	0,700	0,700	0,700

Міський голова

Дмитро ЗРАЖЕВСЬКИЙ

Додаток 3
до рішення міської ради
15.12.2025 №1032-49/VIII

Перелік об'єктів фінансування

№ з/П	Відповідальний виконавець	Перелік програмних завдань та заходів
1	Відділ освіти міської ради	Реконструкція комунального закладу освіти «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) комбінованого типу №11 «Дружба» Синельниківської міської ради»;

Міський голова

Дмитро ЗРАЖЕВСЬКИЙ